

Efektívnosť využívania informačných zdrojov vo vedecko- výskumnom procese a výuke

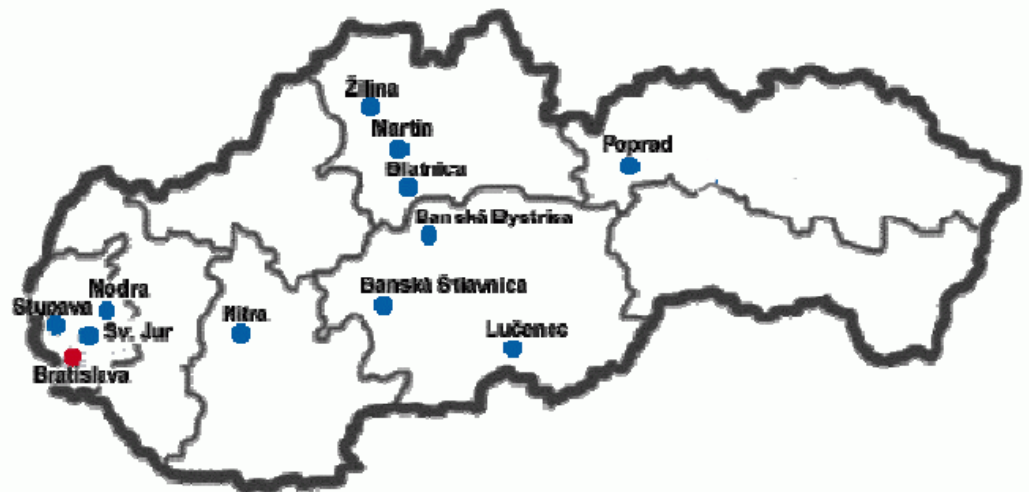
Jana Ilavská
ilavska@vili.uniba.sk

Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

**Inforum 2009: 15. konferencie o profesionálnych
informačných zdrojích, Praha 27.-29.5.2009**

Univerzita Komenského v Bratislave (UK)

- najstaršia a najväčšia univerzita v SR (1919)
- 3 samostatne hospodáriace súčasti a 12 centrálne financovaných súčastí (Centrum ďalšieho vzdelávania, Botanická záhrada, internáty, ...)
- 13 fakúlt

Obrázok 1. Geografická lokalizácia pracovísk Univerzity Komenského

Univerzita Komenského v Bratislave (UK)

■ 13 fakúlt

- ❑ 28.000 študentov, z toho 2.600 doktorandov,
- ❑ 5.000 zamestnancov, z toho 2.400 pedagogických a vedecko-výskumných pracovníkov,
- ❑ cca 1.100 študijných odborov.

- Lekárska fakulta
- Jesseniova lekárska fakulta
- Farmaceutická fakulta
- Právnická fakulta
- Filozofická fakulta
- Prírodovedecká fakulta
- Fakulta matematiky, fyziky a informatiky
- Fakulta telesnej výchovy a športu
- Pedagogická fakulta
- Evanjelická bohoslovecká fakulta
- Rímskokatolícka bohoslovecká fakulta
- Fakulta managementu
- Fakulta sociálnych a ekonomických vied

Knižnice na UK

- 13 fakultných knižníc
- 180 čiastkových knižníc
- 1 „virtuálna“ univerzitná knižnica (<http://vili.uniba.sk>)

The screenshot shows the website of the University of Komenského in Bratislava. The header features the university's logo on the left, the name "Univerzita Komenského v Bratislave" in the center, and the tagline "najväčšia a najstaršia" below it. On the right, there are links for "Mapa sídla" and "Rozšírené vyhľad". A navigation menu includes "Aktuálne", "O univerzite", "Štúdium", "Veda", and "Služby". The main content area is titled "Akademická knižnica UK" and includes a breadcrumb trail: "O univerzite > Súčasť univerzity > Akademická knižnica UK". Below the title, there is a link for "english version". A list of services is provided, including "aktuálne", "o nás", "služby", and "fakultné knižnice". A sidebar on the right contains additional links such as "Hlavná stránka AK UK", "Aktuálne", "O nás", "Služby", "Publikačná činnosť UK", "Fakultné knižnice UK", "Linky", "Napište nám", and "Stránky pre zamestnanci knižníc".

Univerzita Komenského
v Bratislave
najväčšia a najstaršia

Mapa sídla
Rozšírené vyhľad

Aktuálne O univerzite Štúdium Veda Služby

O univerzite > Súčasť univerzity > Akademická knižnica UK

Akademická knižnica UK

[english version](#)

- **aktuálne:** [prieskum informačnej gramotnosti používateľov akademických knižníc](#)
- **o nás:** [kontakty](#), [organizačná štruktúra](#), [Organizačný poriadok](#), [pracoviská](#), [Knižničný a výpožičný poriadok](#), ...
- **služby:** [súborný online katalóg](#), [databáza publikačnej činnosti](#), [periodiká](#), [externé informačné zdroje](#), [záverečné práce](#), [vzdialený prístup](#), ...
- **fakultné knižnice:** [LF](#), [JLF](#), [FaF](#), [PraF](#), [FiE](#), [PriE](#), [FMFI](#), [FTVŠ](#), [PdF](#), [EbF](#), [RKCMBE](#), [FM](#), [FSEV](#)

Hlavná stránka AK UK
Aktuálne
O nás
Služby
Publikačná činnosť UK
Fakultné knižnice UK
Linky
Napište nám
Stránky pre zamestnanci knižníc

Knižnice na UK

- **2 vlastné databázy**
 - ❑ súborný online katalóg UK
(takmer 500 tis. kn.j., 41 tis. čitateľov)
 - ❑ evidencia publikačnej činnosti pracovníkov UK
(187 tis. bibliografických záznamov, 176 tis. ohlasov)

Knížnice na UK

- **externé informačné zdroje**
 - ❑ Web of Knowledge (WoS, CCC, JCR, ESI), Scopus, Wiley InterScience, ScienceDirect, ACM, IEEE, Knovel, ProQuest, EIFL EBSCO, JSTOR, ebrary, APS Journals a iné
 - ❑ portál Serial Solutions
 - ❑ voľné prístupné časopisecké zdroje (EZB, DOAJ)

Externé informačné zdroje UK

- **do roku 2008** – získavané prostredníctvom konzorcií akademických knižníc verejných vysokých škôl SR + vlastné zdroje UK
- **od roku 2009** – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku - prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ), CVTI SR
 - ❑ 16 IZ (ACM; GALE; H.W. Wilson; IEEE-IET; Knovel; ProQuest Central; REAXYS; Science Direct; Scopus; SpringerLink; WoK – WoS, ISIP, CCC, JCR, ESI; Wiley InterScience)
 - ❑ ebrary, JSTOR a iné – vlastné zdroje UK

Informačné zdroje UK

- 1,2 mil. knižničných jednotiek v knižniciach UK
- 43 tisíc časopisov s úplnými textami (platené i voľne prístupné)
- 42 tisíc elektronických kníh

	2005	2008
printové časopisy	1.197	959
platené elektronické plnotextové časopisy	cca 5.700	cca 23.000

Využívanie externých informačných zdrojov

	2005		2008	
	prihlásenia	hľadania	prihlásenia	hľadania
JSTOR	9.669	39.599	20.832	75.932
Science Direct	21.989	33.601	29.346	37.493
EBSCO	5.265	35.705	9.844	98.205
WoK	23.237	109.637	19.294	102.633
Scopus	1.746	4.616	11.815	26.553

Faktory ovplyvňujúce využívanie EIZ

- informovanosť o prístupných EIZ,
- úroveň informačnej gramotnosti používateľov,
- zručnosti používateľov v oblasti IT,
- jazykové znalosti,
- obsahová (ne)relevantnosť EIZ,
- infraštruktúra,
- informačné potreby používateľov,
- osobné charakteristiky a preferencie používateľov.

Prieskumy informačnej gramotnosti používateľov akademických knižníc (1)

Slovenská asociácia knižníc, Sekcia akademických knižníc (online dotazník)

- 2007 – IGPAK, 2.238 respondentov z viac ako 10 vysokých škôl SR
- marec - máj 2009 – IGPAK II, cca 2.130 respondentov

Prieskumy informačnej gramotnosti používateľov akademických knižníc (2)

IGPAK 2007 – niektoré výsledky

- 29% respondentov vôbec nevyužíva služby knižnice,
- 73,6% neabsolvovalo žiadne podujatie zamerané na vyhľadávanie informácií,
- 2,6% nevyužíva k vyhľadávaniu informácií internet,
- 56,2% používateľov nepozná prístupné EIZ,
- 21,9% EIZ pozná, ale nevyužíva

Prieskumy informačnej gramotnosti používateľov akademických knižníc (3)

IGPAK 2009 – predbežné (neoficiálne) výsledky

- celkovo – 2.130 respondentov
 - 8% vôbec nevyužíva knižnicu,
 - 40,2% využíva EIZ sprístupňované knižnicou,
 - 79% neabsolvovalo žiadne podujatie

- UK – 403 respondentov
 - < 2% vôbec nevyužíva knižnicu,
 - 51,6% využíva EIZ sprístupňované knižnicou,
 - 48% neabsolvovalo žiadne podujatie

Prieskumy informačnej gramotnosti používateľov akademických knižníc (4)

Anketa medzi študentami FiF UK (máj 2009), 48 respondentov

- 72% nepozná, resp. nepoužíva EIZ prístupné pre UK,
- 87,5% opýtaných nevyužívanie EIZ zdôvodnilo nevedomosťou o tom, že sú dané zdroje prístupné, aké informácie obsahujú a ako sa používajú,
- 93,75% považuje za najlepší informačný zdroj spolužiaka.

Externé informačné zdroje

- EIZ vs. Google
- Koho informovať o prístupných EIZ?
(knihovník, učiteľ, študent, manažér...)
- **Ako informovať o EIZ???**
- Ako motivovať používateľov využívať EIZ?

Zvýšenie povedomia o EIZ (1)

- školenia odborného knižničného personálu a školenia, či semináre určené pre koncových používateľov,
- integrácia školení/seminárov zameraných na vyhľadávanie v EIZ do výučby (FiF UK – povinný predmet pre doktorandov)
- zverejnenie príslušných informácií na webových stránkach knižnice,
- publikovanie článkov a stručných oznámení o EIZ v univerzitnej tlači,

Zvýšenie povedomia o EIZ (2)

- umiestnenie posterov a plagátov upozorňujúcich na EIZ v priestoroch knižnice,
- informovanie relevantných pracovníkov, pracovísk o EIZ prostredníctvom e-mailu,
- vypracovanie manuálov, návodov na použitie jednotlivých EIZ,
- zisťovanie, o aké EIZ by mali pracoviská UK záujem,
- integrácia EIZ do online katalógov a naopak - zabezpečiť, aby informačné portály prehľadávali okrem viacerých EIZ aj lokálne online katalógy.

EIZ a hodnotenie publikačnej činnosti

- MŠ SR - hodnotenie výkonov VŠ a rozpis dotácií na základe publikačnej činnosti - podklady z Centrálného registra publikačnej činnosti (CREPC)
 - ❑ publikačná činnosť kategorizovaná podľa originálnosti, druhovo-funkčnej charakteristiky, bibliografickej úrovne, teritoriality a pod. (Smernica MŠ SR č. 13/2008-R)
 - ❑ potreba identifikovať vysoko hodnotené publikácie, kde by autori z univerzity mohli publikovať svoje výstupy (WoK, Scopus)

Otázky?

Ďakujem za pozornosť.

ilavska@vili.uniba.sk